

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Postavite se za svoje pravice.

V Ljubljani imamo nekega uradnika na policiji, ki ima posebno veselje nagajati delavnemu ljudstvu. Dosledno se drži načela, da se smejo shajati samo bogati ljudje, za reveže so shodi potrata. Če si hoče revež tako potratnost dovoliti, naj jo plača. Oni imajo svoje sestanke po gostilnah in kavarnah kar naprej, delavec pa nima denarja za to, ta mora iskati prostorov brez pijače, mora te prostore plačati in po vrhu še politični oblasti naznaniti, da se tam in tam ob tej in tej uri snide.

Temu ljubljanskemu gospodu pa še to ni dovolj. On hoče, da plača delavec še tudi to naznanilo! V Avstriji je bil dober hlapec, v Jugoslaviji hoče biti še boljši, v prehodni dobi je pa dvakratni hlapec, avstrijski in jugoslovanski obenem.

V Avstriji je bilo treba shode naznanjevati, seveda, saj je bila policijska država. Toda ljudski zastopniki so dosegli vsaj to, da za taka naznanila ni bilo treba plačevati kolkov. V Srbiji pa je bilo več svobode, zborovanja itd. ni bilo treba niti naznaniti. Toda glede kolkov je pa Srbija bolj nazadnjaška, vsaka stvar mora biti kolkovana, še celo plakati.

Imeli smo precej uradnikov, ki so nas tepli po avstrijsko in po srbsko obenem. Pa dopovedali smo jim, da to ni prav; težko je šlo, nazadnje smo pa dobili od delegacije ministrstva financ odlok, s katerim smo tekom lanskega leta počasi vse prepričali, da so naznanila shodov kolka prosta.

Z ljubljanskim smo se pa topli še letos. Končno smo morali poklicati na pomoč g. kraljevega namestnika. Ta nam je pomagal, da smo imeli nekaj časa mir pred tem avstrijskantom. Tega pa nismo vedeli, da rovari naprej in začudili smo se, ko smo kar na lepem dobili nov odlok delegacije ministrstva financ, po katerem moramo naznanila za shode kolkovati. »Uradni List« z 14. junija je ta odlok razširil po celi Sloveniji, ki bo plesala pod dvojnimi bičem dvojnih hlapcev, avstrijskih in srbskih, če se ne bo znala postaviti po robu.

Razglas delegacije ministrstva financ se glasi:

Št. B II. 743/2 ex 1922.
Razglas o kolkovanju prijav javnih shodov.

Prijave javnih shodov, katere se morajo po predpisih vlagati pri političnih (policijskih) oblastvih, odnosno, kolikor je treba za prireditve javnih shodov predhodnega dovolila, prošnje za to dovolilo, so načelno zavezane taksi 8. K, po tarifni postavki 1. člena 10. zakona z dne 27. junija 1921, Ur. l. št. 259. Kolka proste v zmislu pripombe 3. k citirani tarifni postavki in tarifne postavke 44. g avstrijskega pristojbinskega zakona so take pri-

jave (prošnje) samo, če se vrši shod v izključno javnem interesu. kakor n. pr. volilni shodi, to so shodi volilcev, na katerih se razpravlja o razpisanih volitvah v javna zastopstva, in shodi, ki jih sklicujejo izvoljeni zastopniki, da poročajo volilcem o svojem javnem delovanju.

Delegacija ministrstva financ v Ljubljani,
dne 5. junija 1922.

Delegat: dr. Šavnik s. r.

Ta razglas ni protustaven, ker je juristično tako stiliziran, da se bo pisec lahko izgovarjal na prvi stavek: »Prijave, katere se morajo vlagati pri političnih oblastvih.« Rekel bo: »Saj nisem trdil, da se morajo vlagati — le tiste prijave sem mislil, ki se morajo vlagati.«

Proti juristariji je samo ena pomoč. Zakoni morajo biti preprosti, da jih razume tudi delaven človek, ne samo paragrafar. Kar se našega vprašanja tiče, imamo tak zakon v ustavi. Glasi se:

Člen 14.

Državljeni imajo pravico združevanja, zborovanja in dogovarjanja. Natančnejša določila o tem predpiše zakon. Na zborovanja ne sme nihče prihajati oborožen. Zborovanja pod milim nebom se morajo prijaviti pristojnemu oblastvu najmanj 24 ur poprej.

Državljeni imajo pravico, da se združujejo v namene, ki po zakonu niso kaznivi.

Naša ustava ni mnogo vredna, vendar tudi tu vidimo, da je boljša nego nič. Kako bi nas ti dvojni hlapci topli, če bi je ne imeli! Ker jo pa imamo, lahko nerodnim juristom povemo, da jo imamo in da tudi oni ne smejo delati proti nji. Ta ustava določa v 142. členu, da so neveljavni vsi predpisi, ki bi ji nasprotovali.

Avstrijskantom se ognete samo na ta način, če se držite te ustave. Dokler ne dobimo natančnejšega zakona, ne bomo prijavljali nobenega shoda več, razen tistih pod milim nebom, za te pa tudi ne bomo prosili dovoljenja, temveč jih le prijavljali 24 ur prej in jih kolkovali s kolkom za 2 Din, če ne pojde za volilni shod ali za poročilo izvoljenega zastopnika.

Po tem se ravnajte vsi, dokler narodna skupščina drugače ne ukren.

Zvonimir Bernot, nar. posl.

Tisti, ki vedo, koliko časa je vzelo v zadnjih dveh letih samo tole malenkostno vprašanje, koliko dopisov in razgovorov z juristi in poslanci, s strokovnimi tajniki itd. smo imeli, pa nismo nikamor mogli, tisti bodo ljubljanskemu dvojnemu hlapcu hvalo peli, da nas je pošteno ošvrknil s svojim dvojnimi bičem, sicer bi se ne bili utrgali z njegovih vajeti. »Zarji« pa bodi povedano, da se take malenkosti ne dajo delati niti v Belgradu, niti v — Cirkvenici!

Izhaja razen pondeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 10 Din, za inozemstvo 20 Din.

Oglasi: prostor 1 × 55 mm 80 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

ŽENSKA, KI ZNA ČITATI.

Član našega uredništva je dobil te dni od svoje znanke pismo, ki ga tu priobčujemo v celoti. Čeprav kot privatno pismo ni bilo namenjeno za naš list, bo zanimalo naše čitatelje, ker se dotika res samo vprašanj stranke. Gre pa še za nekaj drugega. In to je, kar hočemo predvsem pribiti. Pismo je pisala ženska, ki čita redno »Naprej« šele samo dva meseca! A kakor se bode prepričali, ga čita res tako, kakor je treba čitati: ne požira na slepo, temveč razmišlja, primerja, kritizira; razumeti hoče, vedeti hoče resnico. Marsikateri »sodrug« bi moral zardevati ob tem pismu in se vprašati: »Ali iščem jaz tudi resnico s tako vnemo?« In to je ženska! Da, tudi ona zna, če hoče.

Dekle! Žena! tudi ti moraš stopiti na plan. Tudi ti moraš podpreti naše delo, da preneha enkrat suženjstvo, ki trpi pod njim skoro vse človeštvo, kateremu doprinašaš baš ti — najtežje žrtve...

Pismo se glasi:

... pisec pisma, katerega je priobčil »sodrug« »Naprej«, se čudi, kje je »Zarja« dobila njegov naslov. Pisec sam mora biti starejši in trezen socialist, to se vidi iz vsebine pisma. Mnogi sodrugi ga poznajo, znan jim je njegov naslov in tako je dobil »Zarjo«. Ali, jaz sem samo naročena na »Naprej« in še to komaj 2 meseca. Torej me ne poznajo in vendar sem dobila prvo številko »Zarje« in tudi drugo vkljub temu, da sem prvo št. poštoobratno vrnila s pripombo: Ne sprejemem. — »Stvar se mi zdi zapletena, ker sploh nisem bil z nobenim prijateljem vašega lista v zvezi, da bi sedaj pošiljal list na moje bivališče. — tako piše isti pisec v pismu. Meni se tudi čudno zdi, kje so dobili moj naslov. Ne morem si drugače tolmačiti, kakor tako, da so tudi pri »Naprej« prijatelji »Zarje« in ti razpolagajo z naslovi. Človek bi skoraj sumil, da je vse to komedija. Čudno je, da tako meni nič, tebi nič dobe nasprotni listi naslove naročnikov »Napreja«. Kako je to mogoče? To bi za enkrat rada vedela, upam in prosim, da dobim na to vprašanje in tudi na naslednja odgovor.

Nadalje je v »Zarji« 10. junija članek: »Delo v ljubljanskem občinskem svetu«. Na koncu tega članka je pripomba uredništva: »Pod tem naslovom bomo prinesli serijo člankov od člana bivšega občinskega sveta, da seznanimo čitatelje, predvsem pa ljubljanske, z delom, katero je opravil in započel občinski svet sploh in soc. delegacija. Storimo pa to posebej zato, ker si naši čitatelji niso mogli iz poročil v meščanskem časopisju ustvariti prave sode o tem delu, dočim ga je socialistični list popolnoma ignoriral. Ne delamo to v svrhu reklame za kogarkoli, temveč za to, ker skušajo izvestni supersocialisti iz menda povsem osebnih namenov oblatiti našo delegacijo v občinskem svetu ljubljanskem.« — Tudi tu nisem na jasnem, zakaj je »Naprej« ignoriral soc. delegacijo in njih delo. Ali niso bili pravi socialisti? In če niso bili socialisti, kako so prišli v občinski svet? Zakaj imenuje »Zarja« nekatere »supersocialiste« in očita osebnost? Čitala sem uvodnik sobotne »Zarje«. »O strankarski disciplini«. Ta članek o strankarski disciplini ne bo dobro uplival v splošnem, ker marsikateremu rebelu bodejo zrasli rožički. Nekaj odlomkov iz tega članka: »Goreči pristaši brezpogojne discipline se zelo motijo, če mislijo, da bodo s takimi pretiravanji bližje temu namenu. Disciplino smo dobili iz šole in iz kasarne, pristaši politične stranke pa niso šolarčki, niti rekruti in se prav čudno sliši, ako se jim venomer grozi z feldveblom

in s šibo. Taka pretiravanja stranki samo škodujejo in se moč stranke s tem ne bo povečala, če se bo kar naprej vihtela železna metla.

Čutim, da jih peče red in mir, ki je sedaj, kar so oni preč.

»Ne smemo torej imeti praznovernega respektu pred disciplino in kadar se začne očitati, da se je tu ali tam kršila disciplina, si je treba postaviti vprašanje ali je kršitev koristila ciljem stranke ali ne. In če je koristila ciljem stranke, potem je dobro in prav.«

To so jako dobri ljudje. Če je dobro za stranko, nič ne de, če tudi kaj slabega učinijo. Samo, da je kupčija, pa je prav. To je morala, enaka oni v vseh drugih strankah. Pomagaj, kar more!

»Ne demagogija, resno delo vodi k zmagi.« S tem geslom so začeli, žalibog se ga ne držijo.

»Želimo si stranke samostojno mislečih mož, ki se ne plašijo prevzemati za svoja dejanja osebne odgovornosti, ne pa stranko marjonetk, ki privzdigajo roko ali pa nogo, z katero vrvico dirigent ravno potegne.«

Torej marionete so v soc. stranki: kdo je dirigent? Mogoče »domišljavi tajnik Bernot«? »Zarja« ima grozno jezo na njega. Kar se bere, vse Bernot, veselim se njegovih odgovorov, če bo odgovarjal. Menj se zdi, da ima tajnik več čino za seboj, da ima dobro zaslonbo in ni osamljen, drugače se ne bi gospoda okrog »Zarje« toliko napenjalo in repenčilo.

Kaj je to? Oni se imenujejo »socialiste«, a »Napreje« jih zavrača, da niso in pokrajinski odbor jih izključi. Zakaj oni trdijo, da jih p. odbor ne more izključiti, le predlagati, da se jih izključi. Ali ni pravil? Ali ne veljajo pravila? In za vse enako? Kdo je tu v pravici? Zakaj je p. odbor izključil in objavil to v časopisu, če nima pravice in moči? Kdo je tu domišljavi Jurček?

»Zlobnost ali neumnost« je naslov članka, v katerem se predbaciva »Napreje« zlobnost ali neumnost. »Zarja« trdi, da so bile seje v obč. svetu radi Mestne hranilnice javne in da je njim tudi prisostvoval poročevalec »Napreje«. Zakaj ni poročal »Napreje« o teh sejah? Predbaciva zakulisno delo, če je temu molčal »Napreje« je sam onogočil to zakulisno delo in ga z molkom podpiral, kar ni prav. Zakaj ni pisal »Napreje« resnice in molčal? Da bi pa delegacijo »Napreje« smesil, se ne spominjam. Očitek: »Nekateri ljudje so morda zmešani«, bi si gospodje lahko prihranili.

O razkolu stranke se veliko piše. Menj se zdi, da sedaj zadnji čas ni bilo nobenega razkola. Če čutijo, da bo izključitev teh par gospodov povzročila razkol, potem je nekaj drugega. Kako izgledajo njih ponudbe poravnave bi tudi rada zvedela. Poravnati se ja hočejo, le »Napreje« noče nič vedeti o tem. Jaz se pri vseh stvari ne spoznam in prepričana sem, da mnogi od drugih ne vedo pri čem, da so.

Za tiskovni sklad so dobili do sedaj K 5288. — No, nekaj je že. Darovalcev je največ iz Ljubljane in med njimi je E. K. Kaj tudi to pomeni? Ali ni sploh pristaš »Napreje«? Ali ima tudi on slabo vest in se je zatekel k »Zarji«? Čudno se mi zdi, da ima »Zarja« tudi ravno tako vse objavljeno kakor »Napreje«. Iz podružnic »Svobode« ima polno oglasov. Vidi se, da hoče »Zarja« biti enaka »Napreju«, da bi lažje na ta način begala ljudi, toda pravica bo zmagala!

Nočem Vas dalje zadrževati. Vem, da imate malo časa, ali tudi to vem: kakor hitro vam bo mogoče, da mi odgovorite na moja vprašanja.

Z odličnim spoštovanjem N. N.

Tu naš odgovor, cenjena prijateljica, na vaša zanimiva vprašanja.

Naslovi. Če bi prišel k nam g. izdajatelj »Zarje« in prosil za naše naslove za »Zarjo«, bi jih dobil. Zakaj pa ne? Na sodrugi, ki bi se zanje bali, ne računamo. Pravi sodrugi vedo hitro, koliko je ura. Povemo vam, da romajo iz naših postojank »Zarje« korporativno nazaj, odkoder so prišle. Seveda načina, kako si preskrbeti naslove, niso dosti izbirali. Po tisti morali, ki jo omenjate, se pač sme vse, samo, da je dosežen uspeh. Tu so ga dosegli, naslove imajo, torej so po tisti morali v pravici.

Ko smo prevzeli ob Novem letu odgovornost za »Napreje«, nismo nikogar spodili, samo zahtevali smo, da se dela tako, kakor je prav. Nismo hoteli, da bi kdo trdil, da mečemo ljudi na cesto, čeprav smo bili večkrat opozorjeni, da niso naši po prepričanju. Počasi so odšli sami, zadnja ekspeditorica, osebna prijateljica prejšnjega urednika, baš ko je začela izhajati »Zarja«.

Komedija še ni, ampak šele bo, takrat namreč, ko bo pešička spoznala, da se zaletava v tisoče iz jekla.

Socialisti v obč. svetu tvorijo poglavje, ki smo o njem nekaj malega pisali pred časom, ki ga pa bomo temeljito obdelali šele v bližnji bodočnosti.

O njihovi disciplini in nje vzrokih ste že sami izrekli jasno sodbo.

Bernota, kakor pravijo, ne napadajo »osebnost«. Nihče se ga še ni z roko dotaknil. Njihov boj je, kakor pravijo, samo »idejen«.

Seveda ima stranka statut in ta drži za vse. In popolnoma ste lahko mirni; pokr. odbor statut dobro pozna in se po njem ravna. Zato pa tudi odborovi sklepi — držijo.

Ne spominjamo se, da bi se na sejah obč. sveta govorilo v tistem smislu in tako jasno o Mestni hranilnici, kakor zadnjič na shodu v Uniju. Tudi ljubljansko časopisje ni poročalo o tem, jasno namreč. Če nam kdo na podlagi sejnega zapisnika ali časopisa dokaže, da imamo slab spomin, bomo pa takoj krivico popravili.

Poravnava? Ponudba za njo? Oficialnih stikov ni, zakulisnega mešetarstva ne priznamo. Mislimo pa, da bi bila poravnava z njimi mogoča, če bi jim odstopili vsa mesta v strankinem načelstvu in priznali potem za člane tistega načelstva statut iz gumija.

O razkolu mi tudi nič ne čutimo. Vsak dan je članov več, mislimo, da to ne more biti razkol. Dovolj. Na druga vprašanja ste že našli med tem v »Napreju« odgovor.

Pozdravljamo Vas v prepričanju, da nam ne boste zamerili objavo pisma.

RESOLUCIJA

soglasno sprejeta na okrožni konferenci v Celju 15. t. m.

Z začudenjem čitamo, da mislijo kapitalisti predlagati v imenovanje za velikega župana v Mariboru gospoda dr. Pirkmajerja, okrajnega glavarja v Ptuj.

Smatramo to za izzivanje. Človeka, ki se je tako žalostno proslavil kot glavar, hočejo postaviti čez vse glavarje v oblasti.

Če se to res zgodi, bomo izvajali proti temu vse posledice. Ljudstvu pa priporočamo že zdaj, naj pri tem slučaju premišluje, kakšna razlika je, če ima vlada pravico glavarje in župane imenovati, ali če ima ljudstvo pravico jih voliti.

(O poteku okrožne konference bomo poročali obširno v »Ljudskem Glasu«).

Politične vesti.

+ Za praznovanje Prvega maja. V petek 16. t. m. je prišla na dnevni red interpelacija poslanca sodr. Etbina Kristana o prepovedi praznovanja Prvega maja. Notranji minister Marinković je odgovoril, da prepoved ni bila naperjena proti socialistom, temveč komunistom. Sodrugi Etbin Kristan se ni zadovoljil z odgovorom in je ostro kritiziral zakon o zaščiti države ter zahteval, naj preneha vlada s svojim neopravičenim policijskim režimom.

+ Reakcija zmaguje zaradi splošne nezavednosti. Za rektorja ljubljanske univerze so izvolili profesorja bogoslovja dr. Aleša Ušeničnika. Kaj takega je mogoče samo v Jugoslaviji. Nepojmljiv škandal je že bil, ko so priznali bogoslovno fakulteto za enakopravno ostalim fakultetam, višek pa je sedaj, ko je večina profsorskega zbora volila v svoji nerazsodnosti profesorja bogoslovja za rektorja! Krivdo nosi seveda v prvi vrsti demokratska stranka, ki s svojo brezglavo taktiko naravnost podi duševne delavce k tistim, ki najbolj kriče — to pa so ravno klerikalci.

+ Ker poznajo belgrajsko gospodarstvo, hočejo Amerikanci nadzorovati Belgrad. Ker je belgrajska vlada zahtevala, naj se ji zviša prvi obrok posojila od 25 na 30 milijonov dolarjev, so nastale komplikacije, o katerih pa upajo, da jih bodo dovolino rešili. Vendar pa zahteva ameriški poslanik v Belgradu natančne podatke o uporabi ameriškega posojila.

+ Bivši klerikalni vojvoda se vrača. Iz Belgrada poročajo, da izsiljujejo radikalni voditelji povratek dr. Šusteršiča, ki naj bi odvrnil konservativne slovenske klerikalce od demagoške politike današnje SLS. Dr. Šusteršič, ki je že vložil

prošnjo za pošno dovoljenje iz Avstrije v Jugoslavijo, pride v kratkem v Zagreb, odkoder se bo preselil v Ljubljano.

+ Ruska delegacija na potu v Haag. V Haagu so precej vznemirjeni zaradi prihoda sovjetske delegacije. Socialisti so izdali proglas, v katerem pozivajo delavstvo podpirati ruski proletariat proti kapitalističnim napadom. V ruski delegaciji so Litvinov, Krasin, Rakovski, Sokolnikov in Krestinski. Delegacija potuje preko Berlina.

+ Kapitalisti na delu s svojimi satanskimi spletkami. Velikanske stavke povsod na svetu so na dnevnem redu. Delavstvo bije na vsej črti boj s kapitalisti, ki mečejo med delavstvo bombe v najrazličnejših oblikah. Največje stavke so sedaj na Angleškem, kjer je več milijonov delavcev brez dela in pa v Ameriki, kjer jih stavka več stotisoč od posameznih strok. Tudi v Aziji je prisiljeno delavstvo v obrambo za svoje pravice stavkati. V Kalkutti je na primer pričelo stavkati 30 tisoč indijskih mornariev in kurjačev v znak protesta proti predvojnemu mezdnam, ki jih hočejo upeljati delodajalci.

+ V Italiji stopa delovno ljudstvo v stavko. V Italiji je položaj delavstva takko obupen, da so sklenili kovinarji v Milanu in Turinu stavkati. Kapitalistom služijo sedaj prav dobro fašistovske tolpe, ki jih sestavljajo večinoma brezposelni delavci. Tako žanje kapitalizem uspehe ravno zaradi pomanjkanja izobrazbe v delavskih vrstah. Delavski duševni delavci se z vso silo bore proti satanskim spletkam gospodov kapitalistov, ki so v vedni ofenzivi. Nezavedno delavstvo, ki reže kruh milijonarjem, koliko časa se bo še dajalo voditi za nos?

+ Valutni in življenski polom v avstrijski republiki, ki ga klerikalna vlada ne more ubraniti, ki ga celo podpira, kakor je razvidno iz vsenega delovanja, je avstrijske sodrugi vrlega v odločen boj proti sedanjemu cencarskemu režimu. Samo na Dunaju so imeli v enem dnevu 22 velikanskih shodov, na katerih so sprejeli resolucije, ki predlagajo razne ukrepe proti drugini in valutni deruti, ki bi v prvi vrsti zedel veriznike in imovite sloje, ne pa kakor vedno dolsej delovno ljudstvo. Na koncu groze resolucije s priključitvijo k Nemčiji, če bi od zmagane prišla tista pomoč, ki lahko pride. Zanimiv je konec radi tega, ker se je avstrijska bratska stranka oficialno doslej še vedno vzdržala javnih manifestacij za zvezo avstrijske republike z Nemčijo, iz lahko umevnih razlogov. Požrešni antantni kapitalizem pa sam silil vprašanje te zveze v tak štadij, da se bo rešilo tako, kakor bi on ne hotel.

+ Napete razmere v italijanski socialistični stranki. Italijanski sodrugi imajo v svoji stranki čudno zmedo. Večina jih je proti sodelovanju s »Partitom popularom« in demokratski vladi zoper reakcionarno nasilje sedanjih vladnih strank, vendar pa se njihovi poslanci povečini ne strinjajo s to zahtevo organiziranega delavstva. Ker je ta poslanska večina iz sicer vsenamena sklenila, da pojde v vlado, se je sestala državni svet italijanske socialistične stranke, ki je pozval parlamentarni klub, naj se podredi splošni volji članov delavcev, v ostaleni pa naj počaka do izrednega občnega zbora, ki se bo vršil v kratkem. Proti temu sklepu vsedravnega sveta je predlagal poslanec Baraton v seji parlamentarne skupine resolucijo, ki med drugim veli, da je parlamentarna skupina po zadnjem sklepu vsedravnega sveta čisto avtonomna v svojem delovanju in da bo tudi avtonomno ustavila. Tej razlagi se je uprl glavni strankin tajnik s. Fiorotto in ima čisto prav, ker vsedravnemu svetu je vendar z drugim sklepom prvi zavrgel in končno vendar ne gre, da bi se strankin funkcionar ne podredil volji strankine večine, to je organiziranih članov, zlasti če zahtevajo ti člani, naj vodi stranka čisto brezobzirno, nekompromislarško politiko. Italijanski stranki grozi ponoven razkol. N. pr. je tajnik Splošne delavske zveze s. Daragona, ki je obenem strankin poslanec, čisto odkrito izjavil, da je računati z vso resnostjo na ustanovitev posebne delavske stranke, če se na občnem zboru ministerjalci ne uklonejo večini, to je antiministerializmu. Ti notranji boji v ital. soc. stranki so nam prav dobre pouk, kam bi naša stranka prišla in kaj bi ji danes grozilo, če bi ne bili v pravem

čas s sklepom trboveljskega kongresa, to je z voljo ogromne večine organiziranih socialistov, enkrat za vselej ubili samovoljno delovanje strankinih funkcionarjev preko vseh sklepov glavne instance (to je kongres) in od nje postavljene odbore. Stranka je sicer morala izvršiti majhno operacijo pri glavi, ki deloma ni bila brez bolečin, ampak: ali ni bolje, da se danes par nesocialistično čutečih bivših sodrugov zbira okrog svojega organa »Zarje« in vedno bolj odkriva svoje grehe, misleč, da jih pere, kot pa da bi bila naša stranka danes torišče in vzor razkola in hutega boja med dvema ali deset skupinami? Postavili smo stranko na brezpogojno podlago organizacije in discipline, zato danes pri nas razkoli niso več mogoči, kvečjemu tu pa tam majhna odstranitve. Tega italijanski socialisti ne poznajo, zato čutijo v svojih vrstah posledice. Preveč se dajo na ime posameznika, premalo na voljo organiziranih pristavev in na program, zato pride med njimi prav gotovo do razkola.

PODPIRANJE BREZPOSELNIH.

Državna posredovalnica za delo nam je poslala sledeči dopis: Ministrstvo za socialno politiko je poverilo Državnim posredovalnicam za delo v Sloveniji izplačevanje brezposelnih podpora. Glasom tega odloka imajo pravico do brezposelne podpore vsi brezposelni, ki so se prijavili pri posredovalnici, a jim ta tekom treh dni ni mogla preskrbeti posla, odnosno ga niso našli medtem sami. Izvzeti so od podpiranja: 1. Poljedelski in gozdni delavci ter vsi sezonski delavci za čas sezone, tekom mrtve sezone imajo pa pravico do podpore le oni, ki so se nahajali v živi sezoni na delu. 2. Vsi bolni delavci, kakor tudi oni, ki so za delo nesposobni. Podpora znaša za glavarja družine 3 Din dnevno, za vsakega družinskega člana pa še po 0.50 Din. Med člane družine se štejejo žena, oče, mati in otroci do 14. leta, vsi pa morajo dokazati, da so nezaposleni, da nimajo nikakega imetja, da ne uživajo nobene druge podpore (tudi invalidnine, katerekoli zavarovalnine itd.). Podpora se izdaja brezposelnemu nepretrgoma največ mesec dni v letu, izgubi pa podporo, kdor prostovoljno, brez tehtnega vzroka ali zaradi stavke zapusti delo, kdor ne bi sprejel od posredovalnice dodeljenega mu posla, kdor bi podporo trošil za igranje, pijančevanje itd. Ker je v svrhu podpiranja dodeljena vsota zelo omejena, se bo dovoljevala podpora le najpotrebnejšim (zlasti onim z družino) in tudi samo za kratek čas. Kdor tedaj reflektira na brezposelno podporo, naj se zgleda od 20. t. m. dalje osebno pri podružnici v Ljubljani ali Mariboru z vsemi svojimi dokumenti. Le v izjemnih slučajih je (oddaljenim) dovoljena tudi pismena zglastitev. — Navedena podpora sploh ni podpora, temveč miloščina. Ministrstvo za socialno politiko je s tem svojim činom dokazalo, da sploh nima razumevanja za delavski položaj, posebno pa za tiste, ki so brez dela. (Opomba uredn.)

Dnevne vesti.

Amnestija vojaških beguncev. Komanda dravske divizijske oblasti nas naproša, naj bi povedali, da so bili s krajevo amnestijo pomiloščeni posebno podčastniki, kaplari in prostaki jugoslovanske armade, ki so se samovoljno oddaljili ali zbežali v času od 5. aprila 1920 do 8. junija 1922. Amnestije pa bodo deležni samo tisti vojaški begunci oziroma osebe, ki so se samovoljno odstranile iz vojaške službe, ki se bodo do 1. julija same povrnila in javile svojim komandam ali oblastim. Občinstvo naj bi zato opozorilo pobegle rojake in prijatelje doma in v tujini na ta ukaz. — To nam je poslala komanda dravske divizijske oblasti. Ob tej priliki bi si usodili začuditi se, čemu nam komanda svoje razglase pošilja pisane vedno v hrvaščini. Ne da bi hoteli zabrenkati na nacionalno struno ali opozoriti, da je Ljubljana slovensko mesto in Slovenija slovenska pokrajina in da je naš list pisan preprostu slovenskemu ljudstvu, ki hrvaščine ne razume še tako dobro, temveč opozoriti bi hoteli na to, da moramo take dopise najprvo prevesti, predno jih damo v stavnico in to pomeni vedno neko izgubo časa, ki ga je škoda. Ali bi ne mogla divizijska oblast dobiti kako domačo moč, večšo slovenščine, v svojo pisarno?

Iz strokovnega gibanja. V bosanskem rudniku Vrdniku je že dolgo časa zaradi

nežnósnega življenskega položaja grozila stavka, ki je nazadnje po trmoglavosti delodajalcev morala izbruhniti. Razmere v bosanskih rudnikih so nam nekoliko znane izza burnih dogodkov v Kreki pri Tuzli, ki so končali pred sodnim stolom in s tem, da je bil eden med stavkujočimi rudarji, sohr. Kerošević, od buržoazne justice obsojen na smrt. Isti dogodki so grozili v Vrdniku, zato je razumljivo, da je socialistični klub v zvezi z belgrajsko delavsko zbornico pri ministrstvu za rube in šume odločno nastopil, naj vse težke posledice že v kali prepreči. Ministrstvo je nato sestavilo preiskovalno komisijo, ki je že odpotovala na lice mesta, da prouči, kako bi bilo mogoče doseči med obema strankama sporazum.

Pivovarniški delavci. Kakor smo že poročali, se je vršilo dne 12. t. m. pogajanje pivovarniških delavcev pri industrijski zvezi v Ljubljani, ki se je pa radi odločnega nastopa tajnika zveze, inž. Šukljeta, razbilo. Naši zaupniki so že na pogajanjih svarili zvezo in podjetniške zastopnike, naj nikar ne tirajo delavstvo do skrajnosti, ker bo ono prisiljeno, da si svoje upravičene zahteve na kak drug način pribori. Trdovratnost g. Šukljeta je kriva, da je delavstvo solidarno napovedalo neizprosno boj tiranom. Pri zadnjih pogajanjih je delavstvo dognalo, da je nemejen gospodar slovenske industrije inž. Šukljec. On vodi umazan boj kapitalista proti delavskim mezdnam, on odločuje in zapoveduje, ne pa lastniki tovarov. Gg. podjetnikom prav odkritosrčno povemo, da dokler bodo imeli Šukljeta za pooblaščenca ali za odločevalca v svojih interesih, bodo želi veliko več škode kot korist.

Delavstvo.

Jesenice. Diskusijski večer krajevné organizacije SSJ se vrši v torek 20. t. m. zvečer ob 7. v »Delavski dom« srednja soba. Rad bi važnosti diskusij se opozarjajo sohr. in sodružice, da se istih udeležijo. Vstop z izkaznicami, Predsednik.

Ljubljana.

Medodborova seja podružnic: Ljubljana, Vič-Glince, Šiška in Moste, ki se je vršila v petek, 16. t. m. v prostorih centrale v Židovski ulici, je sklenila prirediti 9. julija gozdni izlet, in sicer v Mostec. Viška podružnica bo sama odkorakala proti Mostecu, ostale podružnice pa se bodo ob pol 2. popoldne zbrale pred cerkvijo v Šiški. V Mostecu se bo po dohodu vseh podružnic razvila neprisiljena zabava, za katero bo skrbel tamburaški zbor, dramatični odsek in pa predavatelj. Ta izlet bo gotovo impozanten, ker se ga bodo udeležile vse podružnice v obitem številu. Medodborova seja je sklenila povabiti na ta izlet tudi Strokovno komisijo.

Balkanizem v Invalidskem domu v Ljubljani. Pod tem naslovom je prinesla »Jugoslavija« v št. 135. članek, kateri naj bi opral razne podrepanke uprave invalidskega doma v Ljubljani, kakor na primer hišnika in častito sestro Zito, ki iščeta podpisov pri invalidih, katere imata takorekoč na vrvi. »Jugoslavija« trdi, da članek, ki ga je prinesel »Napreje« v številki 130, ne odgovarja resnici: Pribijemo mi zunanji invalidi, da je vse čista resnica, kar je pisala 130. številka »Napreje«, ker dobro poznamo razmere in tudi postelje v invalidskem domu, na katerih smo — ne samo enkrat — ležali in pasli tisto nadležno golazen. Kadar smo bili klicani na posvetovalno komisijo ali pa za kaj drugega, smo imeli priliko videti hišnika, kakor naprimer obnašanje gospoda hišnika, in da ima službeno osebo bolniške postelje, dočim se morajo invalidi valjati na umazanih vojaških posteljah. To je tisti raj, v katerem bivajo invalidi z dobro postrežbo, do katere imajo uslužbeni prvi pravico. Dalje pravijo člankarji v »Jugoslaviji«, da se najde med invalidi kakšna packa, ki je v sramoto vsem. Nam se pa zdi, da so ravno člankarji sami tiste packe, ki izdajajo skupne interese za interese posameznikov. Ni treba iskati, kdo so tiste packe, ker se same preveč rade pokažejo.

Invalidi. (Op. ur.: Pribijemo ta dopis na čisti nestvarni odgovor »Jugoslavije« k našemu članku s pripombo, da izdajalci invalidske stvari v svojem članku niti oddale ne skušajo z dokazi ovreči trditve v našem članku glede gnilih razmer v invalidskem domu in da sami priznavajo, da je gori omenjeni hišnik nekega invalida pretepal.)

»Voznik smrti«. Brezplačna delavska predstava »Voznik smrti« se vrši v nedeljo 18. t. m. ob 1/2 11. popoldne v ljubljanskem kinu »Tivoli«. Pozivamo vse delavce, naj se te zanimive in poučne predstave udeležijo v najobilnejšem številu!

Znižani ostanek posojila, danega posestnikom barskih zemljišč. Glasom že objavljenega razglasa z dne 1. marca 1922 št. 7 se vrne letos ves od »Pokrajinske uprave« znižani ostanek posojila, danega posestnikom barskih zemljišč za poglobitev Gruberjevega kanala in Ljubljanske. Tozadevni razdelni izkazi in izvlečki posestnih listin so v smislu § 5 zakona z dne 1. avgusta 1906 drž. zak. št. 16, 8 dni pri županstvu na javni vpogled razgrajeni. Morebitne pritožbe proti vpisu doneskov je podati na »Pokrajinsko upravo, oddelek za kmetijstvo« v 14 dneh po preteku prej označenega 8 dnevnega roka in sicer potem »Glavnega odbora za obdelovanje barja v Ljubljani«.

Zabavna prireditve društva »Soče« se vrši nepretrgoma v soboto 1. julija v prostorih hotela »Tivoli«, na kar že sedaj opozarjamo članke in prijatelje društva ter drugo, neprisiljeno zabavo ljubce ljubljanske občinstvo.

Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani naznanja, da zviša obrestno mero pri vlogah s 1. julijem t. l. na 4% ter plačuje rentni in invalidni davek sama.

Celje.

Usodepolni dnevi »tistega, ki je že večkrat menjal svoje prepričanje«. Meseca marca so stopili tukajšnji krojaški pomočniki v stavko, ker jim je bila pogodba razveljavljena. Inspirator stavke je bil že večkrat označen »tisti, ki je že večkrat menjal svoje prepričanje«. Njemu je pridno sekundiral pomočnik V. Maršnak, katerega je organizacija oblačilne stroke kot člana izključila, ker je postal našemu »tistemu, ki ...« podoben junak in je škodoval delavskim interesom. Baje je postal organizaciji nezvesti radi Bizjakove obljube, da bi lahko do smrti ostal pri njemu kot pomočnik. Pred par dnevi je pa »tisti, ki je že večkrat ...« odpustil sebi podobnega junaka iz službe z opazko, da je slab delavec, ki ni za rabo. Spreminjanje barv pri pomočniku pa ni plodonosno, ker mu je še lastno škodljivo. Odpuščen pomočnik Maršnak je sedaj brez dela in jela ter premišljuje o storjenih grehih. Mi mu priporočamo, naj čita brošuro »Proizvajanje v malem« (Kautzky) in »Socializem in vera« (Z. Bernot).

Šport.

Kolesarski podsavez za Slovenijo prideli v nedeljo dne 18. t. m. veliko Zvezno dirko v Celje. Te dirke se udeležijo vsi kolesarski klubi, včlanjeni v Podsavezu ter tudi hrvaški kolesarski in motociklistični klubi. Skupni obed v hotelu »Balkan«, po obedu zborovanje delegatov Podsavskih klubov, popoldne sportna veselika pri Grenadirju. Pri veselici tekmovalje z dirkalnimi aparati. Ker je zanimanje za to dirko v sport-skih krogih jako veliko, prosimo tudi od strani kolesarjev izletnikov najštevilnejše udeležbe. — Start ljubljanskih kol. klubov ob 6. uri zjutraj pri km 1. na Dmajski cesti. Odhod izletnikov, ravnotam ob 4 zjutraj.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ)

Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Kopalna sezija!!

Kopalne kostume, hlače, frotir-plašče, čepice, plavalne pasove

itd. priporoča

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mostni trg 10.

Vabilo

na

izredni občni zbor

Konsumnega društva rudarjev
Hrastnik

reg. zadr. z o. z.

kateri se vrši

v nedeljo, dne 25. junija 1922, ob 10. uri
dopoldan v društveni dvorani

s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika zadnjega rednega občnega zbora.
2. Razpust zadruge (likvidacija).

Ce dne 25. junija pride premalo članov na občni zbor, da ni sklepčen, se vrši 8 dni pozneje, to je 2. julija t. l., drugi občni zbor, z ravnoistim dnevnim redom, ob 3. uri popoldne v istih prostorih, ki je sklepčen ob vsaki udeležbi.

Načelstvo.

Kruh in pecivo vseh vrst

najboljše kakovosti peče

I. delavska pekarna
v Ljubljani, Kolezijska ulica 4

in ga oddaja

v Ljubljani in okolici v onih prodajalnah, ki so
označene s tozadevnimi napisi.

Zamenja se stanovanje,

obstoječe iz kuhinje, drvarnice,
kleti in 2 sob (skupaj) ulična
stran na

Glavnem trgu v Celju
radi službene premostitve za
stanovanje iste kakovosti v
Ljubljani takoj ali po dogovoru.

Posredovalci so izključeni.

Cenjene ponudbe na: Upravo
,Naprej-a' pod ,Stanovanje 25'.

Stavbena in gostilniška zadruga „Delavski dom“

v Trbovljah, r. z. z o. z.

sporoča svojim članom, da toči dobra **dolenjska, bizeljska in ljutomerska**
izbrana vina, kakor tudi vedno **sveže pivo** v sodčkih in steklenicah, vedno
po konkurenčnih cenah.

VLOGE obrestuje po čistih 4 1/2 %. Vloge so znašale 31. dec. 1921
K 592.971.17, rezervni delež K 29.022.19. Blagovni promet v letu 1921 pa je znašal
K 1.820.617.51.

Clan postane lahko vsakdo, ki plača K 50.— in vpisnino 50 vin.

Pri trgovcu pazi na znamko
in na vtisnjeno besedilo
„GAZELA MILO“.

RUPERT JEGLITSCH

FRANZ FRANGESCHA NASLEDNIK
trgovina železnine in zaloga ribarskega orodja

Gosposka ulica 11.

MARIBOR

Gosposka ulica 11.

Naznanilo.

Ivan Ogorelec, ustanovitelj tvrdke F. P. Vidic & Komp. leta 1888,
naznanja, da je izstopil iz te tvrdke.

V družbi z gosp. **J. Kalmusom**, tovarna glinastih peči in štedilnikov,
bodeva vodila pod tvrdko

Kalmus & Ogorelec

trgovina s pečmi in glinastimi izdelki.

Posebno opozarjajo, da bodeva imela vedno v zalogi izborne patentovane
Lützove peči, špedijal. pekovske plošče, ploščice za obložitev
sten i. t. d.

Kalmus & Ogorelec.
Pisarna: Dunajska cesta št. 14.

Klobuke in slamnike

vseh vrst od preprostih do
najfinejših dobite vedno v
tovarni za slamnike in klobuke

FRANJO CERAR,

v Stobu, pošta Domžale pri Ljubljani.

V popravilo prevzema tudi
vsa tozadevna dela ter pre-
oblikuje po najnovejši modi.
V Ljubljani se sprejemajo
pri tvrdki Kovačević i Teršau
v Prešernovi ulici 5, kjer
so tudi vsi vzorci vedno na
razpolago.



Za
2 dečka in 1 deklico
(7-13 let)

iščem popolne oskrbe. Ponudba
pod ,Moderna vzgoja' na upravo
,Napreja'.

Delniška glavnica
K 50.000.000.

Rezerve
okroglo K 45.000.000.—.

Sprejema vloge na knji-
žice in tekoči račun proti
ugodnemu obrestovanju.

Prodaja srečk
razredne loterije.

Kupuje in prodaja vse vrste
vrednostnih papirjev, financira
erarične dobave in dovoljuje
— vsakovrstne kredite. —

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

— Brzojavni naslov: Banka. — **v Ljubljani.** — Telefon št. 261 in 413. —

Podružnice:

v Splitu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Ptuj in Brežicah.